

Bài 1

Tạo lập thế giới (Thần thoại)

Tiết 1. Tri thức ngữ văn

MỤC TIÊU BÀI HỌC

01

Học sinh **nhận biết** và phân tích được một số yếu tố của truyện thần thoại: không gian, thời gian, cốt truyện, nhân vật

02

Học sinh **nhận xét** được nội dung của văn bản truyện kể

03

Học sinh **phân tích** được các chi tiết tiêu biểu, nhân vật và mối quan hệ của chúng trong chỉnh thể tác phẩm

04

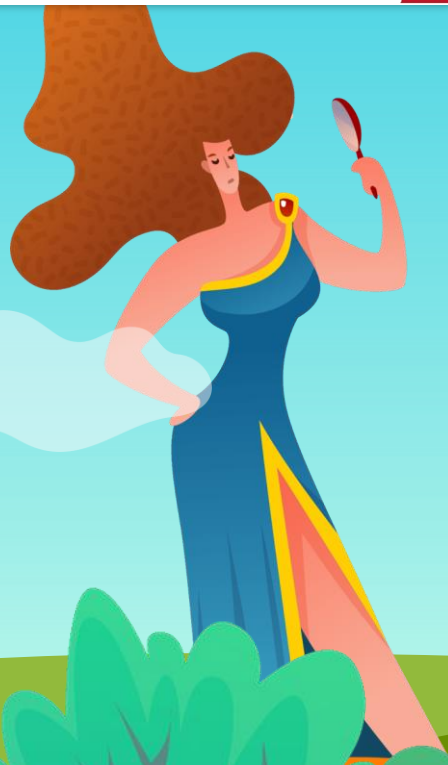
Học sinh **liên hệ** để thấy được một số điểm gần gũi về nội dung giữa các tác phẩm truyện kể của các nền văn hóa khác nhau

MYTH?

THẦN THOẠI

Myth – nguồn gốc từ tiếng Hi Lạp, nghĩa đen là truyền thuyết, truyền thoại. Thường được hiểu đó là những truyện về các vị thần, các nhân vật được sùng bái hoặc có quan hệ nguồn gốc với các vị thần, về các thế hệ xuất hiện trong thời gian ban đầu, tham gia trực tiếp hoặc gián tiếp vào việc tạo lập thế giới cũng như việc tạo lập những nhân tố của nó – thiên nhiên và văn hóa.

Tìm hiểu chung về thần thoại

NHIỆM VỤ HỌC TẬP

Chia nhóm, thảo luận **KHẪN TRẢI BÀN**
để tìm hiểu về thể loại thần thoại

Thời gian: 10 phút

Trình bày và phản biện: 3 phút

Tên: _____

Ngày: _____

PHIẾU HỌC TẬP TÌM HIỂU VỀ THẦN THOẠI

Dựa vào phần tri thức ngữ văn con hãy trả lời các câu hỏi sau để tìm hiểu về thể loại thần thoại

1

Thế nào là thần thoại?
(What - Nêu khái niệm)

Nguồn gốc và Phân loại thần thoại

2

3

Đặc trưng của thần thoại
Cốt truyện - Nhân vật

Cốt truyện

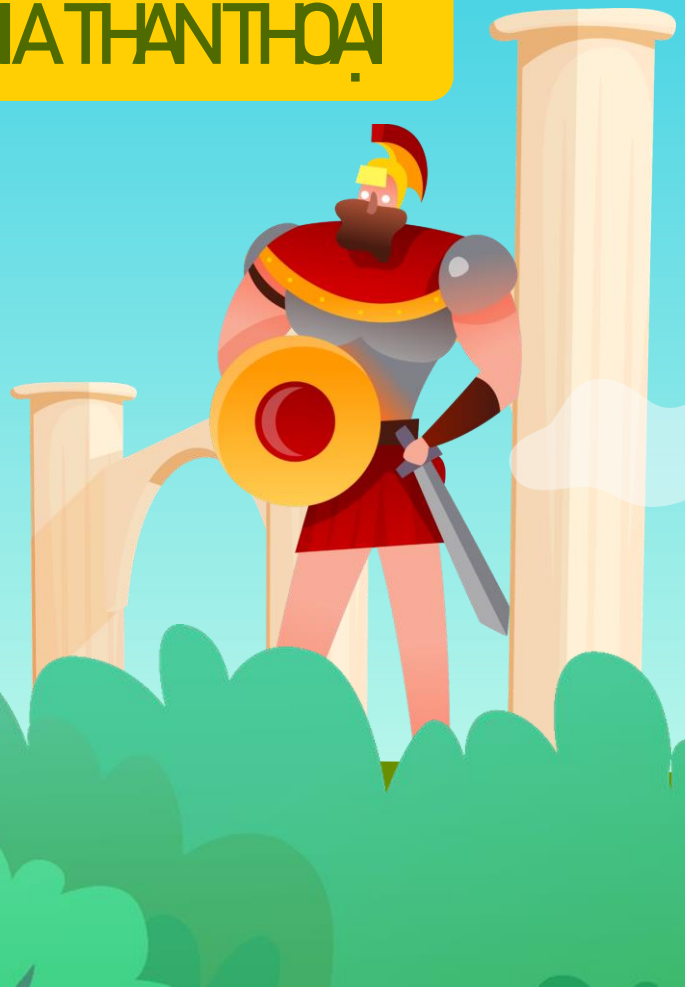
Nhân vật

RUBIC ĐÁNH GIÁ				
TIÊU CHÍ		CẦN CỐ GẮNG		ĐÃ LÀM TỐT
		(0 – 4 điểm)		(5 – 7 điểm)
				RẤT XUẤT SẮC
				(8 – 10 điểm)
Hình thức (2 điểm)	0 điểm	1 điểm		2 điểm
	Bài làm còn sơ sài, trình bày cẩu thả	Bài làm tương đối đầy đủ, chỉnh chu		Bài làm tương đối đầy đủ, chỉnh chu
	Sai lỗi chính tả	Trình bày cẩn thận		Trình bày cẩn thận
		Không có lỗi chính tả		Không có lỗi chính tả
				Có sự sáng tạo
Nội dung (6 điểm)	1 - 3 điểm	4 – 5 điểm		6 điểm
	Chưa trả lời đúng câu hỏi trọng tâm	Trả lời tương đối đầy đủ các câu hỏi gợi dẫn		Trả lời tương đối đầy đủ các câu hỏi gợi dẫn
	Không trả lời đủ hết các câu hỏi gợi dẫn	Trả lời đúng trọng tâm		Trả lời đúng trọng tâm
	Nội dung sơ sài mới dừng lại ở mức độ biết và nhận diện	Có ít nhất 1 – 2 ý mở rộng nâng cao		Có nhiều hơn 2 ý mở rộng nâng cao
				Có sự sáng tạo
Hiệu quả nhóm (2 điểm)	0 điểm	1 điểm		2 điểm
	Các thành viên chưa gắn kết chặt chẽ	Hoạt động tương đối gắn kết, có tranh luận		Hoạt động gắn kết
	Vẫn còn trên 2 thành viên không tham gia hoạt động	nhưng vẫn đi đến thông nhất		Có sự đồng thuận và nhiều ý tưởng khác biệt, sáng tạo
		Vẫn còn 1 thành viên không tham gia hoạt động		Toàn bộ thành viên đều tham gia hoạt động
Điểm				
TỔNG				

1. ĐỊNH NGHĨA THẦN THOẠI

Thần thoại là một thể loại văn học dân gian, một thể sáng tạo nghệ thuật ngôn từ truyền miệng đầu tiên và không tự giác ra đời vào giai đoạn xã hội nguyên thủy đã phát triển từ hoang dã đến văn minh. Đó là một tập hợp những truyện kể dân gian về các vị thần, phản ánh quan niệm về thế giới tự nhiên và đời sống xã hội thời kì thị tộc, bộ lạc, biểu hiện nhu cầu nhận thức và những khát vọng tự nhiên về một cuộc sống tốt đẹp và có tính nhân bản.

(Giáo trình Văn học dân gian, NXB Giáo dục Việt Nam)

2 PHÂN LOẠI THẦN THOẠI

THẦN THOẠI SUY NGUYÊN

Kể về nguồn gốc
của vũ trụ và
muôn loài

THẦN THOẠI SÁNG TẠO

Kể về cuộc chinh
phục thiên nhiên và
sáng tạo văn hóa

3. ĐẶC TRƯNG THẦN THẠ

Không gian

Là không gian vũ trụ đang trong quá trình tạo lập, không xác định nơi chốn cụ thể

Thời gian

Là thời gian cổ sơ, không xác định và mang tính vĩnh hằng

3. ĐẶC TRƯNG THẦN THOẠI

Cốt truyện

Thường là chuỗi sự kiện xoay quanh quá trình sáng tạo nên thế giới, con người và văn hóa của các nhân vật siêu nhiên

Nhân vật

Thường là thần, có sức mạnh phi thường để thực hiện công việc sáng tạo thế giới và sáng tạo văn hóa

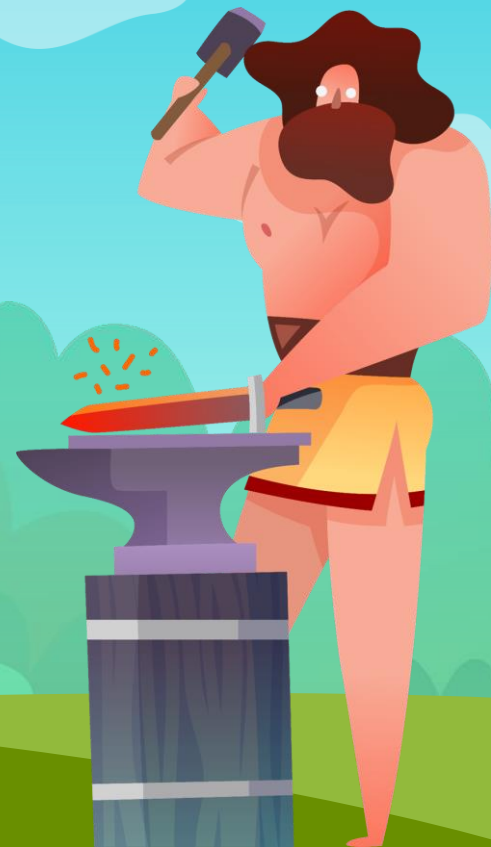

4. VỊ TRÍ CỦA THỂ LOẠI

***Thần thoại** vừa là khoa học sơ khai hình thành và phát triển hoàn toàn tự phát nhằm giải thích thế giới; vừa là tôn giáo nguyên thủy phản ánh sự sùng bái tự nhiên **của** người xưa; vừa là nghệ thuật “vô ý thức” **của** người cổ đại. Trong **thần thoại** còn chứa đựng mầm mống **của** triết học, lịch sử, luật pháp...*

LUYỆN TẬP

Câu 1. Thần thoại là một trong những thể loại truyện dân gian. Thần thoại kể về

A. Các vị thần

C. Người bình thường

B. Các vị thần, các nhân vật anh hùng, các nhân vật văn hóa

D. Những con người hư cấu, tưởng tượng

Câu 2. Thần thoại được chia làm mấy loại?

A. 2 loại

B. 3 loại

C. 4 loại

D. 5 loại

Câu 3. Thần thoại suy nguyên là loại thần thoại kể về:

A. Cuộc chinh phục thiên nhiên

B. Cuộc sáng tạo văn hóa

C. Nguồn gốc của muôn loài

D. Sự phát triển của muôn loài

Câu 4. Cốt truyện của thần thoại có đặc điểm gì

- A. Thường là chuỗi sự kiện xoay quanh quá trình sáng tạo nên thế giới, con người và văn hóa của các nhân vật siêu nhiên
- B. Thường là chuỗi sự kiện xoay quanh con người và văn hóa của các nhân vật siêu nhiên
- C. Thường là chuỗi sự kiện xoay quanh các vị thần tạo ra thiên nhiên của ta bây giờ

Câu 5. Thời gian và không gian của thần thoại có gì đặc biệt?

A. Không gian vũ trụ, thời gian đóng kín

B. Không gian vũ trụ, thời gian xác định

C. Không gian rộng, thời gian dài

D. Không gian vũ trụ, thời gian cổ sơ